

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА - 2025 ГОДИНА

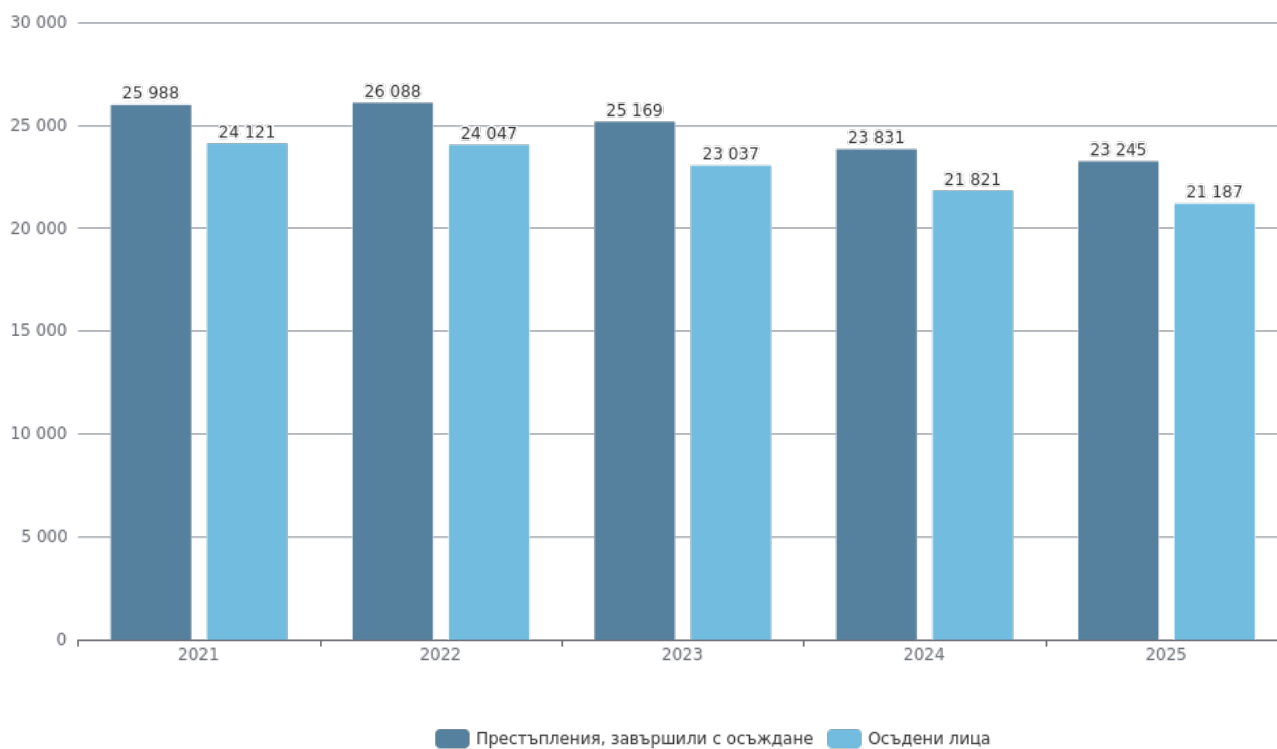
През 2025 г. са приключили делата за 28 414 извършени **престъпления**. От тях 10 313 са завършили с ефективно осъждане, 12 932 - с условно осъждане, 594 - с оправдаване, 269 - с прекратяване, и 4 306 - с освобождаване от наказание.

През 2025 г. **обвиняеми** са били 26 372 лица, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 9 295 лица, или 35.2% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 11 892 (45.1%);
- освободени от наказателна отговорност са 4 400 (16.7%);
- оправдани са 535 обвиняеми (2.0%);
- прекратени са делата на 250 лица (1.0%).

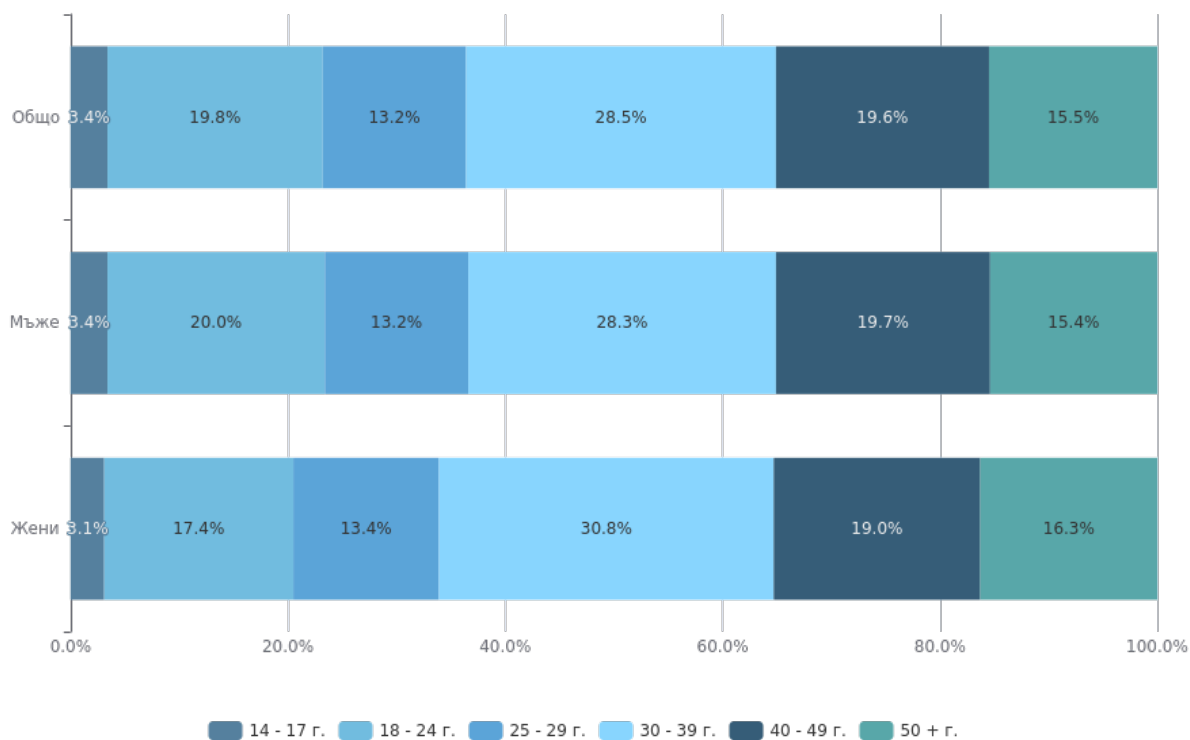
Броят на **осъдените** с влезли в сила през годината присъди е 21 187, което е с 2.9% по-малко в сравнение с 2024 година. Осъдените непълнолетни (14 - 17 години) са 719, или 3.4% от всички осъдени.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица през периода 2021 - 2025 година

Осъдените мъже са 19 398, или 91.6%, а жени - 1 789 (8.4%). Както сред мъжете, така и сред жените, най-голям е делът на осъдените във възрастовата група от 30 до 39 години - съответно 28.3% за мъжете и 30.8% за жените. На второ място при мъжете е групата 18 - 24 г., а при жените - 40 - 49 години (виж фиг. 2).

Фиг. 2. Структура на осъдените лица през 2025 г. по пол и възрастови групи

Коефициентът на криминална активност¹ е 379 на 100 000 души от наказателноотговорното население² (виж табл. 1). За мъжете стойността му е 728 на 100 000 души, а за жените - 61 на 100 000 души от съответното население. Коефициентът на криминална активност за непълнолетните е 270 на 100 000 от населението в тази възрастова група.

Таблица 1. Коефициенти на криминална активност на 100 000 души от наказателноотговорното население (14 и повече години)

Година	Общо	Мъже	Жени
2021	406	775	66
2022 ³	428	822	70
2023	411	794	64
2024	389	748	64
2025	379	728	61

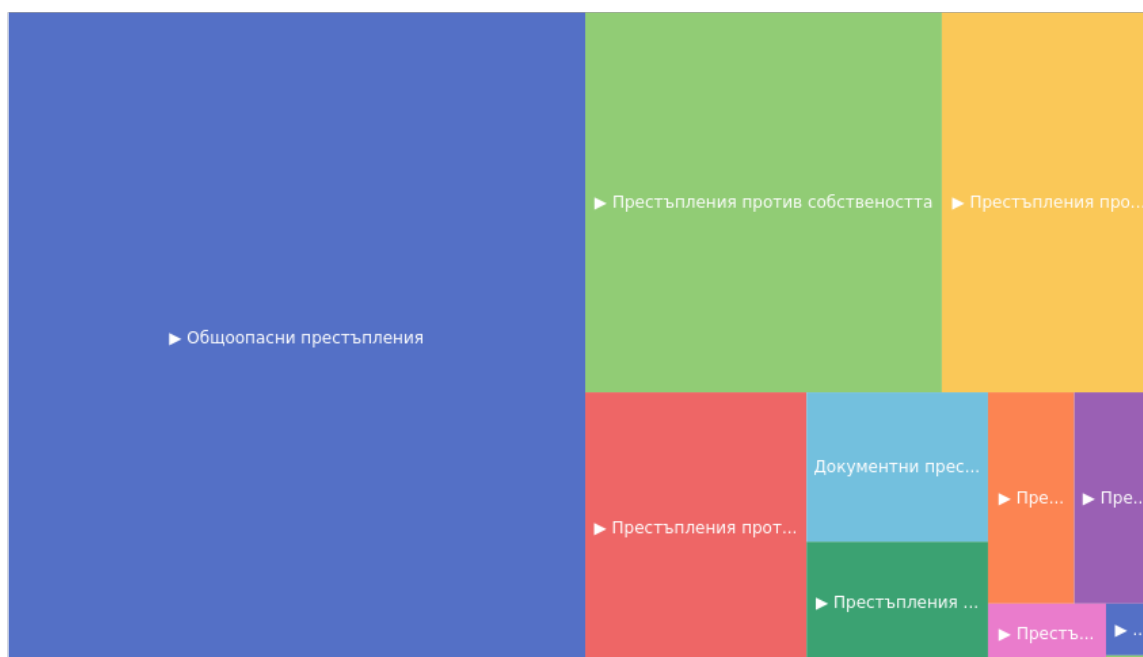
Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления през 2025 година

Половината от престъпленията, които са завършили с осъждане през годината, са за извършени **общоопасни престъпления** - 11 678, или 50.2%. На второ място в структурата са престъпленията **против собствеността**, като с осъдителна присъда са приключили делата за 4 213 престъпления, или 18.1% (виж фиг. 3).

С осъждане са завършили 2 536 **престъпления против личността**, което представлява 10.9% от всички наказани престъпления.

Наказани са и 1 867 престъпления **против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции** (8.0%), 843 **документни престъпления** (3.6%) и 687 **против стопанството** (3.0%).

Фиг. 3. Престъпления, завършили с осъждане по глави от НК и по някои видове престъпления през 2025 година

За повече подробности, кликнете върху съответния дял.

Най-голям е броят и делът на осъдените лица за извършването на **общоопасни престъпления** - 10 457, или 49.4%. На второ място в структурата са осъдените за **престъпления против собствеността** - 4 517 лица (21.3%).

За извършването на престъпления **против личността** са наказани 1 944 лица, или 9.2%. Осъдени лица през 2025 г. за престъпления **против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции**, са 1 732 (8.2%), за **престъпления против стопанството** и за **документни престъпления** са осъдени по 637 лица, което представлява по 3.0% от общия брой осъдени.

Общопасни престъпления⁴

В структурата на общоопасните престъпления най-голям е броят на наказаните *престъпления по транспорта и съобщенията* - 7 581, или 64.9% от общия им брой. За извършването им са осъдени 6 894 лица, или 65.9% от осъдените за извършени общоопасни престъпления.

Престъпленията, свързани с наркотици, са 3 655 (31.3%), а наказаните за тях лица - 3 195 (30.6%).

Престъпления против собствеността⁵

Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са *кражбите на имущество* - 69.5%. Осъдени за този вид престъпление са 3 281 лица, или 72.6%.

По своята правна и криминална характеристика *грабежите* са сред най-тежките престъпления против собствеността - за 392 грабежа са осъдени 466 лица.

Престъпления против личността⁶

С изключително висока обществена опасност сред престъпленията против личността са *умишлените убийства*. С осъдителни присъди са завършили делата за 60 убийства (довършени и опити), като за извършването им са осъдени 62 лица (3.2% от осъдените за престъпления против личността).

Сред престъпленията против личността най-много са причинените *телесни повреди*, като с осъдителна присъда са завършили делата за 1 194 престъпления (47.1%). Осъдени за тях са 923 лица, или 47.5% от общия брой на осъдените за извършени престъпления против личността.

Броят на престъпленията, свързани с *принуди*, завършили с осъждане, е 790 (31.2%), като за извършването им са осъдени 597 лица (30.7%).

Приключилите с осъждане дела за *разврат* са 269 (10.6%), а осъдените са 215 лица (11.1%), като от тях 35 са осъдени за *изнасилване* (довършено и опит).

За *трафик на хора* с осъдителни присъди са завършили 89 наказателни дела, или 3.5% от престъпленията против личността. Осъдени за този вид престъпление са 29 лица.

Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции⁷

Незаконното преминаване през граница е най-разпространеният вид сред тези престъпления. За 929 нарушения на държавната граница са осъдени 943 лица, или съответно 49.8% от престъпленията и 54.4% от осъдените за престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции.

За 83 превеждания през граница са осъдени 99 лица, или 5.7%.

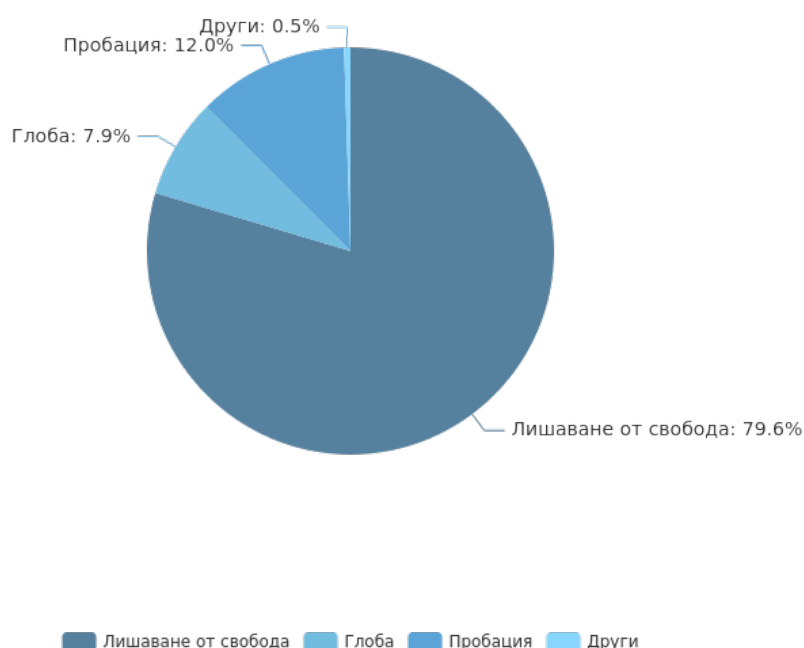
Осъдени лица по вид на наложеното наказание

В структурата на осъдените по наложени наказания най-голям е относителният дял на *лишените от свобода*. През 2025 г. те са 16 864, или 79.6% от общия брой на осъдените лица. От тях най-много са лишените от свобода за срок до 6 месеца (44.4% от всички осъдени на лишаване от свобода), следвани от лишените от свобода за срок от 6 месеца до 1 година - 34.6%.

Наказанието *пробация* е наложено на 2 529 лица (12.0% от всички осъдени), *глоба* - на 1 682 (7.9%), а *обществено порицание* - на 109. На *доживотен затвор* са осъдени 3 лица (виж фиг. 4).

2025

Фиг. 4. Структура на осъдените лица по вид на наложеното наказание през 2025 година

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. През 2022 г. съгласно Закона за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр. 32 от 26 април 2022 г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, се командироваат за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В **броя на престъпленията, завършили с осъждане**, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, обвиняеми за извършване на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК наказателноотговорно е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. Непълнолетно лице - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е наказателноотговорно, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Коефициентът на криминална активност е изчислен като отношение на броя на осъдените лица към броя на наказателноотговорното (на 14 и повече навършени години) средногодишно население за съответната година на 100 000 души. Оценката за населението към 31.12.2025 г. отразява промените в броя и структурите на населението, регистрирани при Преброяване 2021. В тази връзка е налице прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти от 2022 година.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

¹ Осъдени лица на 100 000 души от средногодишното население на възраст 14 и повече години.

² Наказателноотговорно е населението на възраст 14 и повече години - виж методологичните бележки.

³ Има прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти от 2022 година - виж методологичните бележки.

⁴ Включват престъпления, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използването на атомната енергия за мирни цели и други.

⁵ Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

⁶ Включват: убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

⁷ Включват: престъпления против реда на управлението, престъпления по служба, против правосъдието и подкуп.